

विङ्कलः चलनासमर्थः काष्ठवत्यतितः ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ अंतःपुराणि स्त्रियः ॥ ५ ॥ ६ ॥ कदल्यइव वेपमाना आसन्नितिशेषः ॥ ७ ॥ ८ ॥ दृष्ट्वा मनसैवात्मप्रत्ययेन दुःखवती ज्ञात्वा ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥
 १२ ॥ जीवन्नरो भद्रशतानि पश्येदिति मनसि निधायाह यत्त्वयेति ॥ १३ ॥ जयेदिति इष्टवियोगमात्रेण दशरथादिर्दुःखः अस्य तु जयेन्नराश्च मधिकं मरणकारणमस्तीति भावः उक्तां संक्षेपेण पुनर्ब्रूहि विस्तरेण
 विङ्कलः पतितो भूमौ न पृचेता इव द्विपः ॥ तस्मिन्निपतिते भूमौ विङ्कले राजसत्तमे ॥ २ ॥ आर्तनादो महानासीत् स्त्रीणां भरतसत्तम ॥ सशब्दः पृथिवीं कृत्वा पूर
 यामास सर्वशः ॥ ३ ॥ शोकाण्येव महाघोरे निमग्ना भरतस्त्रियः ॥ रुरुदुर्दुःखशोकात्ताम्रशमुद्विग्नचेतसः ॥ ४ ॥ राजानं च समासाद्य गांधारी भरतर्षभ ॥ निःसंज्ञा
 पतिता भूमौ सर्वाण्यंतः पुराणि च ॥ ५ ॥ ततः स्ताः संजयोर राजन्समाश्वासय दातुराः ॥ मुत्थमानाः सुबहुशो मुंचंत्यो वारिनेत्रजं ॥ ६ ॥ समाश्वास्ता स्त्रियस्ता सुवे
 पमाना मुहुर्मुहुः ॥ कदल्यइव वातेन धूयमानाः समंततः ॥ ७ ॥ राजानं विदुरश्चापि प्रज्ञाचक्षुषमीश्वरं ॥ आश्वासयामास तदा सिंचंस्तोयेन कौरवं ॥ ८ ॥ सल
 ब्ध्वाशनकैः संज्ञांताश्च दृष्ट्वा स्त्रियो नृपः ॥ उन्मत्त इव राजर्जेद्रस्थितस्तूष्णीं विशांपते ॥ ९ ॥ ततो ध्यात्वा चिरं कालं निःश्वस्य च पुनः पुनः ॥ स्वान् पुत्रान् गर्हयामास बहुमे
 ने च पांडवान् ॥ १० ॥ गर्हयंश्चात्मनो बुद्धिं शकुनेः सौबल्यस्य च ॥ ध्यात्वा तु मुचिरं कालं वेपमानो मुहुर्मुहुः ॥ ११ ॥ संस्तभ्य च मनो भूयोर राजा धैर्यं समन्वितः ॥ पुन
 र्गावल्गुणि सूतं पर्यपृच्छ तसंजयं ॥ १२ ॥ यत्त्वया कथितं वाक्यं श्रुतं संजय तन्मया ॥ कच्चिद्दुर्योधनः सूतनगतो वैयमक्षयं ॥ १३ ॥ जयेन्निराशः पुत्रो मे स तं जय
 कामुकः ॥ ब्रूहि संजय तत्त्वेन पुनरुक्तां कथामिमां ॥ १४ ॥ एवमुक्तो ब्रवीत्सूतो राजानं जनमेजय ॥ हतवै कर्त्तनो राजन्सह पुत्रैर्महारथः ॥ १५ ॥ भ्रातृभिश्च म
 हेष्वारैः सूतपुत्रैस्तनुजैः ॥ दुःशासनश्च निहतः पांडवेन यशस्विना ॥ पीतं च रुधिरं कोपाद्ग्रीमसेनेन संयुगे ॥ १६ ॥ इति श्रीम० क० प० धृतराष्ट्रशोको नाम च
 तुर्योऽध्यायः ॥ ४ ॥ वैशंपायन उवाच ॥ इति श्रुत्वा महाराज धृतराष्ट्रो विक्रासुतः ॥ अब्रवीत्संजयं सूतं शोकं संविग्रमानसः ॥ १ ॥ दुष्प्रणीतेन मे
 तात पुत्रस्यादीघजीविनः ॥ हतवै कर्त्तनं श्रुत्वा शोको मर्माणि क्लृप्तं ॥ २ ॥ तस्य मे संशयं छिधि दुःखपारंति तीर्षतः ॥ कुरूणां संजयानां च केच जीवंति के मृताः
 ॥ ३ ॥ संजय उवाच ॥ हतः शांतनवो राजन् दुराधर्षः प्रतापवान् ॥ हत्वा पांडवयोधानां मर्बुदं दशभिर्दिनैः ॥ ४ ॥ तथा द्रोणो महेश्वासः पांचालानां रथव्रजान् ॥
 निहत्य युधिदुर्धर्षः पश्चाद्बुधमरथो हतः ॥ ५ ॥

१४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ इति क० नै० भा० चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ ५ ॥ इतीति ॥ १ ॥ दुष्प्रणीतेन दुर्नयेन अदीर्घजीविनोऽप्या
 युषः मयैव दुर्नोत्या पुत्रो मरणो न्युखः क्लृप्त इति भावः ॥ २ ॥ ३ ॥ हत्वा निघ्नम् ॥ ४ ॥ निहत्यैव दुर्धर्ष इत्यन्वयः जात इति शेषः ॥ ५ ॥